

Predsedníčka Európskeho parlamentu Roberta Metsola
Európska rada
29. júna 2023

V súvislosti s nedávnymi udalosťami v Rusku vyvstali viaceré otázky o vnútorných procesoch a nestabilite systémov tejto krajiny a o tom, ako vplývajú na inváziu na Ukrajinu a celkovo na európsku bezpečnosť.

Solidarita s Ukrajinou musí byť aj naďalej našou prioritou. Pre Ukrajinu i Európu to má životne dôležitý význam. Musíme vytrvať – aj keby sa mala situácia, v ktorej sa Ukrajina nachádza, v nasledujúcich mesiacoch ešte viac skomplikovať.

V tejto súvislosti vítam jedenásty balík sankcií proti Rusku a ďalších 50 miliárd eur podpory na obnovu, oživenie a rekonštrukciu Ukrajiny, ktoré boli avizované minulý týždeň.

Aby sme mohli zintenzívniť podporu Ukrajine, budeme musieť splniť naše sľuby o otvorení prístupových rokovaní. Ukrajina preukázala mimoriadnu odhodlanosť a úsilie na svojej reformnej ceste, a to aj pokiaľ ide o plnenie požiadaviek v súvislosti so svojím štatútom kandidátskej krajiny na členstvo v EÚ.

Keď Ukrajina v dostatočnej miere splní reformné kritériá – a dúfam, že to bude čoskoro –, musíme byť pripravení postúpiť v rokovaniach o členstve do ďalšej fázy.

Základom našej novej bezpečnostnej a obrannej politiky musí byť posilnenie priemyselnej základne súvisiacej s obranou, väčšia inovatívnosť, znižovanie závislosti, väčšia autonómia a budovanie dôvery. Politická dohoda o spoločnom obstarávaní v oblasti obrany, ktorú sme dosiahli tento týždeň, pomôže členským štátom obnoviť si obrannú výbavu a zlepšiť interoperabilitu. Pomôže aj Ukrajincom, ktorí sa spoliehajú na naše dodávky zbraní a munície.

Nádejný je aj pokrok v rokovaniach o akte na podporu výroby munície a som naďalej presvedčená, že potom, ako Parlament prijal pred mesiacom svoju pozíciu, dosiahneme v najbližších týždňoch politickú dohodu.

Spoločne dodávame to, po čom je dopyt. Slová pretavujeme do činov. Dosahujeme výsledky.

Teraz musíme vytvoriť novú bezpečnostnú a obrannú architektúru, v ktorej sa EÚ a NATO budú vzájomne dopĺňať bez duplicity a vytvárania dojmu vzájomnej súťaže.

Musíme tiež splniť ciele v oblasti migrácie. Tu a teraz. Minulý týždeň Stredozemné more pochovalo ďalších 300 osôb. Mnohé z nich nebudú nikdy identifikované. Ďalších 300 nesplnených snov. Ďalších 300 zdrvených rodín.

Dosiahli sme však aj významný pokrok. Európsky parlament je pripravený konštruktívne pracovať na tom, aby do konca tohto volebného obdobia našiel riešenie. Riešenie, ktoré rešpektuje hranice, je spravodlivé pre tých, čo potrebujú ochranu, neústupné k tým, čo nemajú nárok, a ktoré rozvracia obchodný model obchodníkov s ľuďmi číhajúcich na tých najzraniteľnejších. Pravidlá musia vychádzať z našich zákonov a právneho rámca a nesmú ich diktovať obchodníci s ľuďmi. Čím dlhšie budeme čakať, tým budú ich siete silnejšie a tým viac ľudí za to zaplatí životom. Dôležitú a kľúčovú úlohu v tejto oblasti zohráva agentúra Frontex.

Takisto nemôžeme ignorovať vonkajší rozmer tejto otázky. Naše postavenie nám umožňuje investovať do afrických krajín a viac s nimi spolupracovať. Nemôžeme však stále robiť tú istú chybu, že sa budeme s Afrikou zhovárať len o migrácii. Musíme sa angažovať strategicky: v investíciách, spoločných projektoch a v duchu partnerstva. Musíme sa zhovárať tak, že budeme aj načúvať, a nie len rozprávať. Len vtedy pochopíme, že ak sa stiahneme, africké krajiny si jednoducho nájdu iných partnerov.

Musíme sa zamyslieť nad tým, ako v celosvetovom meradle vzájomne komunikujeme, a nájsť opäť rovnováhu v politických a hospodárskych vzťahoch s kľúčovými partnermi na celom svete. Vo vzťahoch s latinskoamerickými demokraciami sa treba zamerať na kritické suroviny a obchodné dohody, ktoré majú zásadný význam pre napredovanie našej digitálnej a zelenej transformácie.

Takisto musíme viac spolupracovať s krajinami, ako je India.

Európska únia je pre Indiu tretím najväčším obchodným partnerom a druhou najväčšou vývoznou destináciou. Mnohé priority máme spoločné, napríklad boj proti zmene klímy, technológie a bezpečnosť. Existuje množstvo nevyužitých príležitostí.

Európa je najvplyvnejším globálnym aktérom pri presadzovaní medzinárodného programu v oblasti dekarbonizácie, energetickej diverzifikácie a boja proti zmene klímy. Sú to dôležité témy. Musíme však lepšie zmierňovať následky týchto rozhodnutí v hospodárskej a sociálnej oblasti. Naučiť sa lepšie vysvetľovať, ako to robíme a prečo je to dôležité.

Ľudia musia tomuto procesu veriť a zároveň musia mať prostriedky nato, aby si ho mohli dovoliť. Treba viac a lepšie načúvať našim občanom, podnikom, mladým ľuďom. Musíme byť prezieraví a vedieť, ako si udržať ľudí na svojej strane.

Aj naďalej nás trápí vysoká inflácia. Znižujú sa reálne príjmy domácností. Európska centrálna banka pomáha tento problém riešiť zvyšovaním úrokových sadzieb. Aj to má však sociálny vplyv, ktorý by sme nemali ignorovať.

Ak si teda chceme seriózne plniť priority a zachovať dôveryhodnosť, potrebujeme rozpočet EÚ prispôbený našim cieľom.

Nastal čas zaviesť nové vlastné zdroje. Splácanie dlhov v súvislosti s Európskym nástrojom obnovy si vyžaduje nové zdroje príjmov. Nemôže to byť na úkor dlhodobých politík a programov Únie.

S tým súvisí aj potreba prispôbiť dlhodobý rozpočet EÚ tak, aby bol v súlade so súčasnou realitou. Niet pochýb o tom, že od prijatia aktuálneho viacročného finančného rámca v roku 2020 sa svet zmenil a my sa tomu musíme prispôbiť. Už celé roky vyzývame na revíziu VFR a Parlament je pripravený prispieť svojím dielom. Mimoriadny význam to má okrem iného aj pre projekty infraštruktúry, ktoré môžu pomôcť v oblasti obrany a bezpečnosti, ako sú železnice, ktoré sú zároveň kritickými traťami vojenskej mobility. Niektoré z týchto rozhodnutí si vyžadujú jednotnosť, takže všetci budeme mať svoju úlohu.

Ide o to, aby boli naše ekonomiky odolné voči budúcim zmenám. A tiež o to, aby bol tento náš projekt životaschopnejší, keď ho odovzdáme ďalším.

Nasledujúce mesiace musia byť v znamení akcie. Už len to, ako sme dospeli k dohode o volebnom období, bolo náročné. Štandardný dátum volieb bol stanovený v roku 1979, keď mala Únia len deväť členských štátov. Potrebujeme sa spoločne zamyslieť nad tým, ako sa tento dátum určuje. V súčasnosti diskutujeme o zložení Parlamentu – máte na stole náš návrh volebného zákona, no ukazuje sa, že dospieť k spoločnej pozícii v Rade nie je vôbec ľahké. Jednu vec vieme o našom projekte naisto: ak sa zastavíme, začneme stagnovať.

Máme návrh na organizáciu konventu, ktorý vychádza z našej širokej Konferencie o budúcnosti Európy. Musíme sa pripraviť na rozšírenie – kým Moldavsko, Ukrajina a krajiny západného Balkánu prijímajú reformy a pripravujú sa na vstup, my musíme urobiť to isté.

Prišiel čas na kolektívny posun v myslení. V tomto období geopolitických zmien si už mnohí našli svoju pozíciu. Musíme byť pripravení urobiť to isté.

Ďakujem.